

skeligt at ændre en én gang truffen beslutning om at være med i euroen.

e. Klar arbejdsdeling mellem EU og medlemslandene.

De næste 5-7 år vil kunne bruges til i et såkaldt kompetencekatalog at få fastlagt, hvad nationalstaterne selv skal klare, hvad vi vil løse i samarbejde i EU, og hvad vi overlader til EU at løse ved flertalsafgørelser på vores vegne. På samme måde, som man har fastlagt kompetencefordelingen i bl.a. den tyske forbundsforfatning.

I den fortsatte udbygning af det europæiske samarbejde i EU kunne det være naturligt at søge formen og områderne for samarbejde mellem nationalstaterne og EU nærmere fastlagt, altså at søge nærhedsprincippet fastlagt i praksis.

En sådan fastlæggelse kunne ske ved, at der i traktaten blev defineret fire forskellige niveauer for samarbejde:

1. For det første politikområder, der skal være forbeholdt nationalstaterne, og hvor EU ikke kan træffe beslutninger. Det kunne bl.a. være uddannelsespolitik, sundhedspolitik, social tryghed, kulturpolitik, turistpolitik, civil beskyttelse, politikvæsen, kommunalvæsen, arbejdsretlige spørgsmål (strejkeret), vandforsyning, arealanvendelsesplanlægning, natur- og landskabspleje, landskabs- og bygningsfredning, boligpolitik (huslejeregulering og bopælskrav) og ejendomsretsforhold.

2. For det andet politikområder, hvor fællesforanstaltninger skal kunne supplere de nationale ordninger. Det kunne bl.a. være gensidig anerkendelse af niveauet for afsluttende uddannelser, EU-legater til fremme af uddannelsessøgendes internationale mobilitet og tiltag til bekæmpelse af arbejdsløsheden.

3. For det tredje politikområder, hvor EU kan fastsætte fælles minimumsregler, men hvor de enkelte lande kan supplere med mere vidtgående bestemmelser. Det kunne bl.a. være bekæmpelse af forurening, energibesparelse og regler om beskyttelse af lønmodtagere på arbejdsmarkedet.

4. For det fjerde politikområder, hvor EU har reguleringskompetencen alene. Det kunne bl.a. være landbrugspolitik, fiskeripolitik og regler til sikring af det indre markeds funktion, herunder forbud mod konkurrenceforvridning.

Opdeling er skitse-mæssig, og inden for de enkelte politikområder kan der være delelementer, der hører til i andre samarbejdsformer. Men

oversigtsmæssigt giver sondringen oplæg til den fremtidige ændring af Unionstraktaten.

Hvis dette ikke sker, er der en nærliggende risiko for, at EU med ØMU'en som motor kun bevæger sig i én retning – nemlig mod mere og stadig mere integration! Og en sådan bevidstløs udvikling er ikke hensigtsmæssig eller acceptabel.

f. Økonomiske stød.

Hvis lande har samme økonomiske struktur, kan de beskæftigelsesmæssige virkninger af skift i vareefterspørgslen, i varepriserne osv. undgås, når landene går sammen i en monetær union, gennem en ændring i kursen på den fælles valuta. Har de ikke det, vil landene blive påvirket forskelligt, og negative økonomiske skift kan føre til øget ledighed i nogle af deltagerlandene.

Inden for EU er der stadig stor forskel på landenes økonomiske struktur. Således er f.eks. dansk økonomi fortsat meget afhængig af landbrugseksporten og andre lande f.eks. stærkt afhængig af energiimport og af prisen herpå. Forandringer i nogle af disse forhold kan påvirke landene meget forskelligt. Som eksempler på sådanne økonomiske stød – eller prischock, som det ofte kaldes – kan nævnes den tyske genforening, Sovjetunionens opløsning, de svenske og finske økonomiske kriser samt de finansielle kriser i slutningen af 90'erne (Asien, Sydamerika) og de gentagne oliekriser (1972/73 og 1978/79).

Det er uafklaret, om EU vil yde økonomisk støtte til områder/regioner, der rammes af prischock, og hvordan en sådan eventuel støtte skal finansieres.

g. Renteforholdene.

Det påstås også, at renten vil blive lavere i Danmark, hvis vi går med i euroland. I Nationalbankens regi er der gennemført en analyse af forholdene i Canada, hvor delstaterne kan føre delvis selvstændig finanspolitik på samme måde, som de enkelte lande kan i euroområdet. Konklusionen er, at investorerne vil vurdere hvert enkelt land for sig, og at der derfor stadig vil være renteforskelle mellem landene.

Afgørende for et lavt dansk renteniveau og for at fastholde fastkursaftalen med den europæiske centralbank er, at vi i Danmark fortsætter med at føre en ansvarlig økonomisk politik. Får vi afviklet statsgælden, vil det være muligt at komme ned på den tyske rente – og måske endda under.

Den højere rente i Danmark kan også af uden-